

UCHWAŁA Z DNIA 7 MAJA 2008 R.
SNO 43/08

Przewodniczący: sędzia SN Jan Bogdan Rychlicki (sprawozdawca).
Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem protokolanta w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2008 r. zażaleń obwinionej i jej obrońców na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 lutego 2008 r., sygn. akt (...), zezwalającą na zastosowanie wobec obwinionej środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

uchylił zaskarżoną uchwałę w całości i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 11 lutego 2008 r., sygn. akt ASDo 4/07, po rozpoznaniu wniosku prokuratora Prokuratury Rejonowej o wydanie uchwały zezwalającej na zastosowanie wobec sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, na podstawie art. 80 § 1 u.s.p., art. 128 u.s.p. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. zezwolił na zastosowanie wobec tegoż sędziego w sprawie Prokuratury Rejonowej o sygn. akt Ds. 2745/06 obejmującej postępowania, co do czynów, wobec których Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny prawomocnymi uchwałami z dnia 24 maja 2005 r. w sprawie sygn. akt ASDo 3/05, oraz z dnia 12 grudnia 2005 r. w sprawie sygn. akt ASDo 7/05, zezwolił na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego do odpowiedzialności karnej, środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że postępowanie obwinionej w toku prowadzonego śledztwa w sprawie Ds. 2746/06 należało ocenić jako celowe i świadome utrudnianie przeprowadzenia czynności procesowych z udziałem obwinionej. Ponadto Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zaakcentował okoliczność, że prokurator prowadzący śledztwo w tej sytuacji de facto pozbawiony jest możliwości merytorycznego zakończenia tegoż postępowania. W tej sytuacji, w ocenie tegoż Sądu, zważywszy na prawomocne rozstrzygnięcia o pociągnięciu sędziego w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej, jedyną przesłanką do zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania o charakterze szczególnym, jest przesłanka zawarta w treści art. 258 § 2 k.p.k. Jednocześnie Sąd

Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny z urzędu zauważył, że w niniejszej sprawie nie występują „szczególne względy”, o których mowa w art. 259 k.p.k.

Zażalenia na tę uchwałę wnieśli obaj ustanowieni przez obwinioną obrońcy oraz obwiniona sędzia w stanie spoczynku.

I tak adwokat K. K. zaskarżając uchwałę w całości zarzucił:

„1. obrazę przepisu art. 249 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k. oraz w zw. z art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych, poprzez przyjęcie, że zachodzą przesłanki do zastosowania najsurowszego środka zapobiegawczego i tylko ten środek może być w danych okolicznościach faktycznych zastosowany, podczas gdy analiza zgromadzonego materiału dowodowego oraz dotychczasowe zachowanie obwinionej nie uzasadniają powyższej tezy,

2. obrazę przepisów postępowania, a w szczególności art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. i art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych poprzez naruszenie zasady obiektywizmu i swobodnej oceny dowodów, w sytuacji gdy Sąd oparł swe rozstrzygnięcia na błędnych wnioskach wynikających chociażby z niepełnej i niejasnej opinii biegłego endokrynologa – lekarza z B., do której zarzuty zgłosił obrońca adw. H. S. i zarzuty te zostały uznane, bowiem Prokuratura Rejonowa dopuściła dowód z łącznej opinii biegłych z zakresu endokrynologii, laryngologii i neurologii, czy z faktu pobytu sędziego w Ośrodku Sanatoryjnym „N.(...)” w Busku Zdroju,

3. obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 6 k.p.k. w zw. z art. 140 k.p.k. poprzez nie informowanie i nie doręczanie stronie oraz jej obrońcom treści wydanych postanowień, zarówno orzeczonych na posiedzeniu jawnym jak i niejawnym, jak przykładowo postanowienia z dnia 3 stycznia 2008 r. oraz postanowienia w przedmiocie sprostowania protokołu z dnia 29 października 2007 r.”

Żalący na tych podstawach wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały.

Z kolei adwokat H. S., zaskarżając uchwałę w całości zarzucił:

naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, tj.

a) art. 41 § 1 k.p.k. poprzez orzekanie w sprawie przez sędziego P. F., co do którego bezstronności istniały uzasadnione wątpliwości,

b) art. 111 ustawy z dnia 27 lipca 1001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1078 z późn. zm.) – u.s.p., poprzez zaniechanie procedury losowania składu sądującego, do rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego P. F., zgłoszonego na posiedzeniu Sądu w dniu 19 grudnia 2007 r. i bezpodstawnym rozstrzygnięciu tego wniosku, przez ten sam skład Sądu Dyscyplinarnego, który rozpoznawał pierwszy wniosek o wyłączenie sędziego P. F., na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2007 r.,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, polegający na bezzasadnym uznaniu, że sędzia Sądu Rejonowego

nie przedstawiła żadnego zwolnienia lekarskiego, które wskazywałoby, iż niemożliwym jest jej uczestnictwo w czynnościach procesowych w charakterze podejrzanej, a także, iż nie poddała się kompleksowym badaniom lekarskim dla wyjaśnienia czy istnieją merytoryczne przeszkody do stawiennictwa jej w prokuraturze, podczas gdy praktycznie terminy wezwań do prokuratury oraz na badania lekarskie były usprawiedliwiane przez biegłych lekarzy sądowych i brak jest podstaw do stwierdzenia, że sędzia celowo, poprzez swoje niestawiennictwo, utrudniała przeprowadzenie czynności procesowych”

i wniósł „o zmianę orzeczenia dyscyplinarnego poprzez odmowę uwzględnienia wniosku Prokuratora Rejonowego o wydanie zezwolenia na zastosowanie wobec sędziego Sądu Rejonowego tymczasowego aresztowania, względnie o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu pierwszej instancji, z wyłączeniem Sądu Apelacyjnego w A.”

Obwiniona zaskarżając uchwałę w całości zarzuciła: „obrazę przepisów postępowania, która mogą mieć wpływ na treść orzeczenia poprzez:

- orzekanie w sprawie sędziego Sądu Apelacyjnego P. F., co do którego istniały okoliczności tego rodzaju, że mogły wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie (art. 41 § 1 k.p.k.),

- niewyznaczenie w drodze losowania danego składu orzekającego do rozpoznania drugiego wniosku z dnia 19 grudnia 2007 r. o wyłączenie sędziego P. F. i bezpodstawne rozstrzygnięcie tego wniosku przez Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji, który rozpoznawał pierwszy wniosek z dnia 17 grudnia 2007 r. (art. 111 u.s.p.),

- niedoręczenie stronie i jej obrońcom treści wydanych postanowień, jak np. postanowienia z dnia 3 stycznia 2008 r., postanowienia w przedmiocie sprostowania protokołu z dnia 29 października 2007 r. (art. 140 k.p.k.),

- nieogłoszenie ustnie przez przewodniczącego składu orzekającego sędziego P. F. najważniejszych powodów uchwały ogłoszonej w dniu 11 lutego 2008 r. (art. 100 § 1 i § 4 k.p.k.),

- błędne przyjęcie, że szczególną przesłanką do zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania jest przesłanka z art. 258 § 2 k.p.k.”

Na podstawie art. 427 § 1 oraz 438 pkt 3 k.p.k. zaskarżonej uchwale obwiniona zarzuciła „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu tezy, że obwiniona sędzia nie przedstawiła żadnego zwolnienia lekarskiego na potwierdzenie niemożliwości jej uczestnictwa w czynnościach procesowych w charakterze podejrzanej oraz nie poddała się badaniom biegłych sądowych”.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. obwiniona wniosła „o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez odmowę uwzględnienia wniosku Prokuratora Prokuratury Rejonowej o wydanie zezwolenia na zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania sędziego Sądu Rejonowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały i umorzenie postępowania, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z wyłączeniem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w A.”.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny rozważył, co następuje:

Na wstępie należało podnieść, że kwestia odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w stanie spoczynku prawomocnie została już rozstrzygnięta pozytywnie stosownymi uchwałami Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego oraz uchwałami Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego. W tej sytuacji, aktualnie przedmiotem oceny Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego, jest wyrażona zgoda Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego na ewentualne zastosowanie wobec obwinionej przez właściwy sąd środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania (por. art. 181 Konstytucji RP, uchwała SN z dnia 12 września 2006 r., SNO 40/06, art. 80 § 2h u.s.p.). Cele środków zapobiegawczych, w tym najsurowszego – tymczasowego aresztowania – jasno określa art. 249 § 1 k.p.k. Z kolei przesłanki o charakterze szczególnym zastosowania tego najsurowszego środka zawarte są w treści art. 258 k.p.k. Artykuł 258 § 1 pkt 2 k.p.k. stanowi, że tymczasowe aresztowanie może nastąpić, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne. Natomiast przepis art. 258 § 2 k.p.k. zawiera przesłankę o charakterze szczególnym (realnie grożąca oskarżonemu surowa kara) mogącą uzasadniać zastosowanie tegoż środka zapobiegawczego.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny stosownie do treści art. 436 k.p.k. mającego w tej sprawie odpowiednie zastosowanie, ograniczył zakres i ocenę uchybień podniesionych w zażaleniach, tylko co do oceny uchybienia podniesionego w zażaleniu obwinionej (rażąca obraza art. 258 § 2 k.p.k.) jak i uchybienia podniesionego w uzasadnieniu zażalenia obrońcy adwokata H. S. (k. 3) o ewidentnym błędzie procesowym poprzez przyjęcie przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k. To zawężenie oceny zażaleń przez Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny jest wystarczające do wydania uchwały, zaś rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne dla dalszego toku postępowania.

Rażąco wadliwa jest podstawa prawna zaskarżonej uchwały mająca swoje umocowanie, zważywszy na jej treść, przez przywołanie art. 258 § 2 k.p.k. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny jednoznacznie ocenił postępowanie obwinionej jako

celowe i świadome utrudnianie prowadzenia czynności procesowych z jej udziałem. Niestawianie się obwinionej na wyznaczone przez organ procesowy terminy specjalistycznych badań lekarskich, bez należytego usprawiedliwienia, może być ocenione przez pryzmat art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., a nie art. 258 § 2 k.p.k. Ten ostatni przepis dotyczy zupełnie innej sytuacji karno–procesowej i na tym etapie postępowania w żaden sposób nie znajduje zastosowania w sprawie obwinionej. W związku z tym, konieczne było uchylene z tego względu zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu.